

Ερβαρτιανό μοντέλο διδασκαλίας

Χαρακτηριστικά:

- ✓ Συνδυασμός Ψυχολογίας και Ηθικής
- ✓ Πρωταρχικό στοιχείο του ψυχικού βίου: οι *παραστάσεις*
- ✓ Παράγωγα της σύνδεσης/αλληλεπίδρασης των παραστάσεων: το *συναίσθημα* και η *βούληση*
- ✓ Στόχος αγωγής: η ηθικοποίηση του χαρακτήρα
=> η *διεύρυνση* του παραστατικού κύκλου των παιδιών
- ✓ Πέντε «τυπικά» στάδια διδασκαλίας (ανάλυση, σύνθεση, σύνδεση, σύστημα, μέθοδος)
- ✓ *Παιδονομικά* μέσα στήριξης της διδακτικής πράξης
- ✓ Ύψιστες αρετές: *υπακοή, πειθαρχία, ευγένεια*

E5 Instructional model

1 **Engage**

2 **Explore**

5 **Evaluate**

3 **Explain**

4 **Elaborate**

Νέο Σχολείο ή Σχολείο Εργασίας (John Dewey)

Χαρακτηριστικά:

- ✓ Ο μαθητής στο επίκεντρο της διδασκαλίας
- ✓ Δάσκαλος καθοδηγητής-εμπνευστής
- ✓ Ευέλικτα διδακτικά σχήματα
- ✓ Διδακτικές αρχές αυτενέργειας, εποπτικότητας, παιδοκεντρικότητας
- ✓ “*learning by doing*”, «σχολείο και ζωή»
- ✓ Πορεία διδασκαλίας: κατάσταση απορίας, δοκιμή λύσεων, διαμόρφωση σωστής λύσης, εφαρμογή
- ✓ Νέες έννοιες: κοινωνική οργάνωση της διδασκαλίας, διαπροσωπικές σχέσεις, «*στυλ*» συμπεριφοράς του δασκάλου, διδακτικά μέσα
- ✓ Νέο σχολικό ήθος: *ελευθερία, παιχνίδι, ενδιαφέρον, επιλογή*

Διατυπώστε τη θεωρία του John Dewey σε
5-6 σημεία, όπως αποδίδεται στο βίντεο

<https://www.youtube.com/watch?v=UT7z-ix6abM>

Το μοντέλο του J. Dewey

Βήματα (learning by doing)

1. Αίσθηση δυσκολίας
2. Εντοπισμός προβλήματος
3. Δοκιμή προτάσεων-λύσεων
4. Διαμόρφωση ορθής λύσης
5. Αποδοχή ή απόρριψη λύσης με επαλήθευση

Το διδακτικό μοντέλο του Συμπεριφορισμού

Χαρακτηριστικά:

- ✓ Βασίζεται στη σχέση ερέθισμα – αντίδραση
- ✓ Αρχές: συνάφειας, επανάληψης, ενίσχυσης
- ✓ Έργο του εκπαιδευτικού: η διευθέτηση του περιβάλλοντος μάθησης

Κριτική:

- Η γνώση αντιμετωπίζεται ως στατική
- Η διδασκαλία αντιμετωπίζεται ως αποκομμένη από το συγκείμενό της
- Η νοημοσύνη αντιμετωπίζεται ως ενιαία

Ο συμπεριφορισμός ως θεωρία μάθησης

- Έμφαση στις περιβαλλοντικές επιδράσεις
- Εστιασμός σε παρατηρήσιμες και μετρήσιμες μορφές συμπεριφοράς (Watson, Skinner)

This is brilliant! Every time I press this button I get a reward.

1. Before conditioning

→
response

Food

Salivation

Unconditioned stimulus

Unconditioned response

2. Before conditioning

→
response

Tuning fork

No salivation

Neutral stimulus

No conditioned response

3. During conditioning

+

→
response

Tuning fork

Food

Salivation

Unconditioned response

4. After conditioning

→
response

Tuning fork

Salivation

Conditioned stimulus

Conditioned response

ΘΑ ΧΟΡΕΣΟΥΝ, ΑΡΑΓΕ, ΕΔΩ
ΜΕΣΑ ΟΙ' ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΘΑ ΜΟΥ
ΒΑΛΟΥΝ ΣΤΟ ΚΕΦΑΛΙ,
ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΣ

QUINO

Συμπεριφοριστικές πρακτικές στη διδασκαλία

- Διδασκαλία: μια τεχνολογία παραγωγής προγραμμάτων και υλικών για κατάκτηση στόχων
- Χρήση μηχανών εξατομικευμένης διδασκαλίας
- Χρήση εξωτερικών ενισχυτών
- Απο-πλαισιωμένα περιβάλλοντα μάθησης
- Ανταπόκριση του μαθητή σε ξεκάθαρους στόχους
- Απόκτηση δεξιοτήτων σε απλές μορφές συμπεριφοράς
- Απόκτηση δηλωτικής γνώσης
- Όχι παραγωγή γνώσης και κατανόησης με όρους νοήματος

Κριτική του συμπεριφορισμού ως διδακτικής πρακτικής

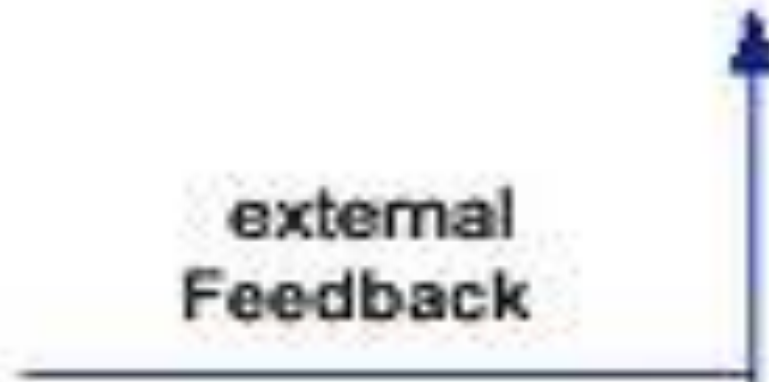
- ❑ Όχι για είδη μάθησης σχετικά με ανώτερες νοητικές λειτουργίες
- ❑ Όχι για μάθηση σε θέματα με αξιακές διαστάσεις
- ❑ Κίνδυνος χειραγώγησης (από έλεγχο συμπεριφοράς)

Behaviourism

brain is a
"black box"

external
Feedback

Παράδειγμα συμπεριφοριστικού μοντέλου: Προγραμματισμένη διδασκαλία (Skinner)

Χαρακτηριστικά:

- Συγκεκριμένη ύλη
- Ενεργητική αντίδραση του μαθητή
- Ανατροφοδότηση

Πλεονεκτήματα:

- Άμεση ενίσχυση
- Παρακολούθηση από εκπαιδευτικό
- Ατομικός ρυθμός εκμάθησης
- Ανάπτυξη κινήτρων (εξωτερικών)
- Δυνατότητα διακοπής – συνέχισης
- Αποδοτική εκμάθηση

I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!
I will learn how to think for myself!

Ποιο το αποτέλεσμα?

Άσκηση:

«Η υιοθέτηση του συμπεριφοριστικού μοντέλου στην εκπαίδευση των μαθητών δημιουργεί κινδύνους χειραγώγησης.»

- Για ποιον λόγο συμβαίνει αυτό;
- Δώστε ένα παράδειγμα που να προκύπτει από τον παραπάνω ισχυρισμό.

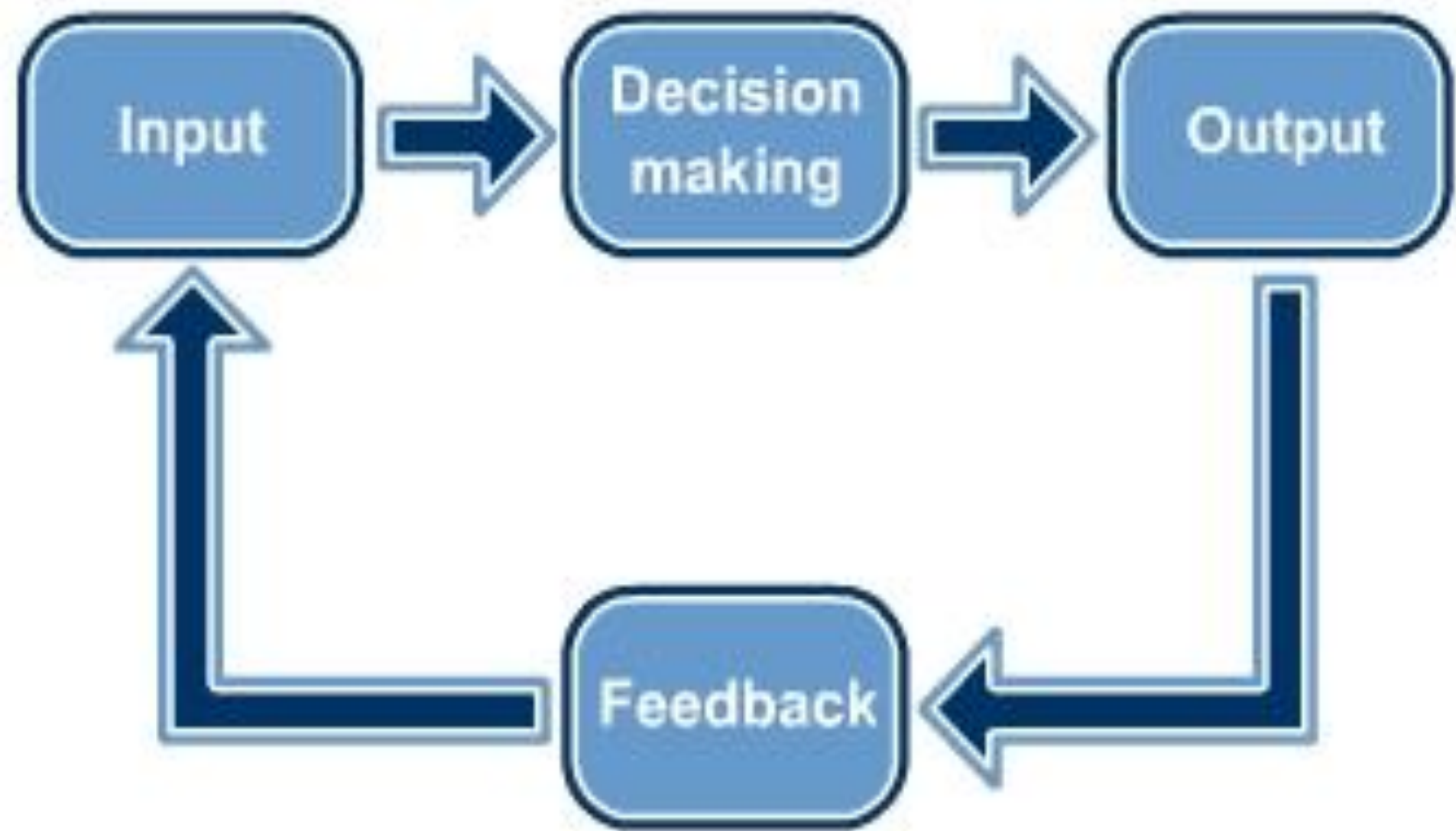
Το διδακτικό μοντέλο Μάθησης-Επεξεργασίας Πληροφοριών

Χαρακτηριστικά:

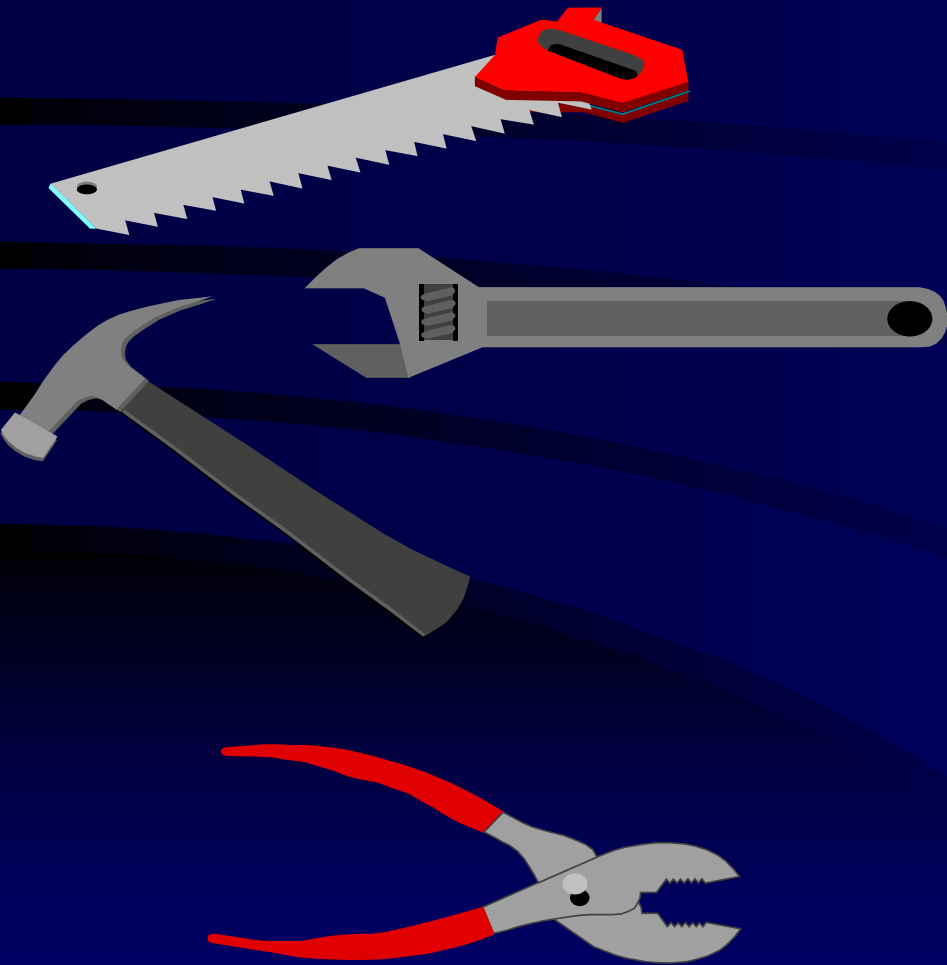
- ✓ Αναλογία ανάμεσα στις λειτουργίες του εγκεφάλου και του Η/Υ
- ✓ Επεξεργασία πληροφορίας: συλλογή, αναπαράσταση, κωδικοποίηση, αποθήκευση, ανάσυρση
- ✓ Παρουσία διαδικασιών ελέγχου
- ✓ Έργο του εκπαιδευτικού: διαδικαστικές ενέργειες για την υποστήριξη των εσωτερικών φάσεων μάθησης.

Κριτική:

- Η σύλληψη του μαθησιακού φαινομένου δεν είναι «υπολογιστική»
- Οι ανθρώπινες νοητικές λειτουργίες είναι πιο περίπλοκες

Επικοινωνισμός

Το διδακτικό μοντέλο του Εποικοδομισμού

Χαρακτηριστικά:

- ✓ Το άτομο εποικοδομεί ενεργά την κατανόηση και εξάγει νόημα από τις πληροφορίες
- ✓ Οι μαθητές «φέρουν» τις προϋπάρχουσες αντιλήψεις τους και «κατασκευάζουν» ενεργητικά τη γνώση.
- ✓ Η φύση της γνώσης είναι αμφιλεγόμενη
- ✓ Διδακτικές προσεγγίσεις: διερευνητική διδασκαλία, εργασίες ομάδων, σχέδια συνεργατικής έρευνας.

Κριτική:

Δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη το κοινωνικό πλαίσιο όπου συντελείται η μάθηση.

Knowledge Acquisition

Knowledge Deepening

Knowledge Creation

The New Paradigm: **Constructivism**

“You cannot teach a man anything;
you can only help him find it within himself.”

-- Galileo

Παραδοχές κονστρουκτιβισμού για τη μάθηση και τη διδασκαλία

μαθητές:

όχι ανάκληση
αλλά διαμόρφωση/
κατασκευή
της γνώσης

εκπαιδευτική διαδικασία:

συζήτηση,
συνεργασία,
διαπραγμάτευση

δάσκαλοι:

έμφαση όχι στη γνώση του Α
αλλά σε προσωπικές αντιλήψεις,
πεποιθήσεις,
προσωπικές θεωρίες,
αναστοχασμό

Κονστροκτιβιστικές απόψεις για τη μάθηση

- Η γνώση δεν είναι «κάπου εκεί έξω»
- Η μάθηση προϋποθέτει την οικοδόμηση νοήματος και συμβαίνει συχνά μέσα από μια διαδικασία εσωτερικής διαπραγμάτευσης του νοήματος.
- Η μάθηση συμβαίνει καλύτερα σε λειτουργικό, κοινωνικό ή πολιτισμικό πλαίσιο.
- Η γνώση και το νόημα που αποδίδεται σε αυτήν δεν είναι στατικό, καθώς αλλάζει βάσει των εμπειριών και της ερμηνείας του ατόμου (βλ. ερμηνευτική προσέγγιση)

Μοντέλα διδασκαλίας των Joyce & Weil

Προσανατολισμός:

- A) στην προσέγγιση της πληροφορίας,
- B) στο άτομο (προσωπικότητα του μαθητή)
- Γ) στην κοινωνία (οργάνωση συνεργατικής μάθησης)
- Δ) στα συστήματα συμπεριφοράς.

Στρατηγική: ευρύτερη από την έννοια της μεθόδου

Χρησιμοποιεί περισσότερες από μία μεθόδους διδασκαλίας

Εμπεριέχει κριτήρια επιλογής και αποκλεισμού των μεθόδων διδασκαλίας

Διδακτικές στρατηγικές και διδακτικές μέθοδοι

Αλληλεπιδραστική διδασκαλία

Συζήτηση Διάλογος Panel
Παιχνίδι ρόλων Καταιγισμός ιδεών
Πρακτικές συνεργασίας
Εργαστηριακές ομάδες
Ομαδοσυνεργατική μάθηση
Επίλυση προβλημάτων
Διδασκαλία σε κύκλο
Φροντιστηριακές ομάδες
Συνέντευξη

Άμεση Διδασκαλία

Δομημένη περίληψη
Αποσαφήνιση
Διδασκαλία βάσει στόχων
Ασκήσεις και εφαρμογές
Σύγκριση και αντίθεση
Υποβολή ερωτήσεων
Διδασκαλία με επίδειξη
Οδηγίες για μελέτη,
προσοχή και παρατήρηση

Έμμεση Διδασκαλία

Επίλυση προβλημάτων
Μελέτη περίπτωσης
Διερεύνηση
Ανάγνωση με νόημα
Στοχαστική συζήτηση
Προσδιορισμός εννοιών
Εννοιολογική χαρτογράφηση
Αναζήτηση εννοιών
Συμπλήρωση κενών

Ανεξάρτητη μελέτη

Δοκίμια
Διδασκαλία με ΤΠΕ
Αναφορές
Πακέτα δραστηριοτήτων
Μαθήματα με αλληλογραφία
Μαθησιακά συμβόλαια
Δουλειά για το σπίτι
Projects
Απαντήσεις σε ερωτήματα
Κέντρα μάθησης

Πειραματική μάθηση

Επισκέψεις
Οργάνωση πειραμάτων
Προσομοιώσεις
Παιχνίδια
Εστιασμένη απεικόνιση
Παρατήρηση στο πεδίο
Παιχνίδι ρόλων
Δημιουργική σκέψη
Μοντελοποίηση
Επισκόπηση

Ψυχολογικό-
κυκλικό
μοντέλο
διδασκαλίας

Τεχνοκρατικό
μοντέλο
διδασκαλίας

Μοντέλο KSAVE για την εκπαίδευση στον 21^ο αιώνα

Τρόποι σκέψης

Δημιουργικότητα
- καινοτομία

Κριτική σκέψη,
επίλυση
προβλημάτων,
λήψη
αποφάσεων

Μαθαίνω πώς να
μαθαίνω,
μεταγνώση

Τρόποι εργασίας

Επικοινωνία

Συνεργασία
(εργασία σε
ομάδες)

Εργαλεία εργασίας

**Πληροφορικός
γραμματισμός**
(έρευνα σε
πηγές,
αποδεικτικά
στοιχεία κ.λπ.)

**Τεχνολογικός
γραμματισμός**
(ICT literacy)

Ζωή στον κόσμο

Πολιτειότητα
(citizenship),
Επικοινωνία
τοπική και
οικουμενική

Σύνδεση ζωής -
σταδιοδρομίας

Προσωπική και
κοινωνική **ευθύνη**
(με πολιτισμική
επίγνωση και
δεξιότητα)

Οι δεξιότητες του 21^{ου} αιώνα

Μοντέλο **KSAVE**

Knowledge

Skills

Attitudes

Values

Ethics